

Vergaderjaar 2023–2024

31 409

Zee- en binnenvaart

Nr. 461

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 juli 2024

In de zomer van 2023 achtte Wagenborg Passagiersdiensten (hierna: WPD) het uit veiligheidsoverwegingen niet langer verantwoord dat schepen elkaar passeerden in de vaargeul Holwert–Ameland en heeft zij daarom haar dienstregeling aangepast op 27 juni. Na het vervolgonderzoek door MARIN (Maritime Research Institute Netherlands) naar de mogelijkheden om veilig te passeren in de vaargeul Holwert–Ameland is op 8 september 2023 de vijfkwartiersdienstregeling van WPD ingegaan.¹ Deze dienstregeling houdt in dat er met één schip zes keer per dag per richting wordt gevaren op basis van een vijfkwartiersdienstregeling en met een tweede schip afhankelijk van de waterstand tot vijf keer per dag. In de brief waarin de Kamer hierover is geïnformeerd, is toegezegd dat deze aangepaste dienstregeling zou worden geëvalueerd.² Onderzoeksbureau WSP heeft deze evaluatie onlangs afgerond (zie bijlage 1). In deze brief worden het gevolgde proces, de resultaten en de opvolging beschreven.

Het proces

Het doel van de evaluatie is om inzicht te krijgen in de doelmatigheid van het invoeren van de dienstregeling per 8 september 2023. WSP heeft een data-analyse uitgevoerd waarbij gekeken is naar gegevens over de punctualiteit (vertraging en uitval) van afvaarten en interviews afgenomen met de betrokken stakeholders.³ De uitkomsten van de evaluatie zijn besproken met WPD en de decentrale overheden.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 31 409, nr. 416.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 31 409, nr. 416.

³ Geïnterviewden zijn: WPD, Rijkswaterstaat, gemeente Ameland, Ondernemersplatform Ameland, Consumentenplatform Waddenveren Oost, gemeente Noardeast-Fryslân, Rover en Arriva.

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen

WSP adviseert de vijfkwartiersdienstregeling voort te zetten. De ervaringen van de geïnterviewden zijn positief: de dienstregeling is voorspelbaarder en betrouwbaarder. Ook de punctualiteit is verbeterd sinds de ingang van de vijfkwartiersdienstregeling. Er zijn tot nu toe geen grotere capaciteitsproblemen ontstaan, zelfs niet tijdens de drukke Paas- en Pinksterweekenden.

Wel geeft WSP nog een aantal aanbevelingen mee, zoals het voorspelbaarder maken van de inzet van de tweede veerboot. Zo stond de tweede veerboot niet tijdig in het afvaartenoverzicht, waardoor men niet op tijd kon boeken en was het niet duidelijk waar de inzet van de tweede veerboot van afhangt.

Daarnaast adviseert WSP onderzoek te doen naar vermindering van capaciteitsproblemen tijdens de populaire tijdframes. Bepaalde afvaarten zijn voller, omdat deze populairder zijn voor toeristen en forenzen. Dit zijn bijvoorbeeld afvaarten in de ochtend, wanneer forenzen naar hun werk en toeristen van het eiland af moeten, omdat zij in de ochtend uit moeten checken. Door reizigers te spreiden, bijvoorbeeld door toeristen op verschillende tijden uit te laten checken, vermindert mogelijk de drukte. Ook geeft WSP aan dat de aansluiting sneldienst en bus kan worden verbeterd, door de directe verbinding te herstellen. Voor de invoer van de vijfkwartiersdienstregeling was er een directe verbinding tussen de sneldienst en de bus op Holwert. Nu moeten reizigers met de sneldienst lang wachten op de bus, omdat de bus wacht op de reizigers van de reguliere dienst. Een deel van de tijdswinst door de sneldienst gaat hierdoor verloren.

Ten slotte adviseert WSP om een officiële afstemmingsperiode in te laten gaan met inbreng van gebruikers. De partijen met wie WSP gesproken heeft, geven aan moeite te hebben gehad met de vele wijzigingen van de dienstregeling in 2023 en het gebrek aan afstemming hierover. Gebruikers en aansluitende vervoerders hadden daarnaast weinig tijd om zich voor te bereiden op de nieuwe dienstregeling.

Opvolging aanbevelingen WSP

Het is goed om te lezen dat verschillende partijen goede ervaringen hebben met de vijfkwartiersdienstregeling en dat zij willen dat deze dienstregeling wordt voortgezet. Gezien de positieve signalen, zal WPD in haar vervoerplan 2025 voorstellen om de vijfkwartierdienstregeling voort te zetten.

Over de specifieke aanbevelingen is het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in gesprek met de rederij en de decentrale overheden. Voor wat betreft de voorspelbaarheid van de inzet van de tweede veerboot heeft WPD deze nu ook opgenomen in het afvaartenoverzicht. Ook is WPD in overleg met Arriva en OV-Bureau Groningen Drenthe gegaan om de aansluiting tussen de sneldienst en bus te verbeteren. Doordat hier meerdere concessies aan ten grondslag liggen, is deze afstemming niet eenvoudig. De komende tijd zullen hierover vervolggesprekken plaatsvinden om te bezien wat mogelijk is.

Daarnaast is gevraagd de decentrale overheden eerder mee te nemen indien er sprake is van grote wijzigingen in de dienstregeling. Aan dit verzoek zal worden voldaan. Daarbij zullen de uitkomsten van het eerder genoemde MARIN vervolgonderzoek leidend zijn. Bij vragen over nautische veiligheid zal een nautische expertise van Rijkswaterstaat worden betrokken.

Tenslotte zal er tijdens pieken in de vervoersvraag, wanneer de capaciteit mogelijk onvoldoende is, tot vlak voor de afvaart meer plekken vrij gehouden worden voor reizigers (zoals eilanders en Wagenborgpas-houders) die in geval van nood nog last-minute mee moeten.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
C.A. Jansen